

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Література

1. Національна доктрина продовольчої безпеки (проект). П.Т. Саблук, Г.М. Калетник, С.М. Кваша, В.І. Власов, М.А. Лисак. Економіка АПК, 2011. №8. С. 3-11.
2. Закон України. Про продовольчу безпеку України. № 8370-1 від 10.01.2012 р. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
- 3 Global Food Security Index 2018. Report from The Economist Intelligence Unit, Building Resilience in the Face of Rising Food-Security Risks, Sponsored by Agriculture Division of DowDuPont. October 2018. – URL: <https://foodsecurityindex.eiu.com/Resources>.

ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ

**Купріна Н.М., доцент
Васьковська К.О., доцент**

**Величко О.М., студентка 3 курсу спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Одеська національна академія харчових технологій**

Сучасний стан функціонування підприємств підтверджує гостру нестачу власного оборотного капіталу, якій вкладено в його оборотні активи. Негативною тенденцією є зміни в структурі оборотних активів та зростання такого їх елементу, як дебіторська заборгованість, яка відображає відволікання з обороту підприємства грошових коштів та безвідсоткове кредитування дебіторів. Управління оборотними активами підприємства не можливе без якісної класифікації відповідно до цілей управління та завдань, які отримає управлінський персонал, що потребує додаткових досліджень.

Термін «оборотні активи», трансформувався з ходом історичного розвитку економічної науки та практичної діяльності підприємств. Так, на початку минулого століття за часів адміністративно-командного управління звичним було визначення «оборотні кошти», оскільки основне їх призначення вбачали саме в обслуговуванні витрат та забезпеченні доходів. З утвердженням ринкової економіки на ряду з цим терміном з'явилися поняття «поточні активи», «оборотні активи» та «оборотний капітал».

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» трактує оборотні активи, як «гроші та їх еквіваленти, що не обмежені в використанні, а також інші активи, що призначені для реалізації та використання, протягом операційного циклу чи протягом дванадцяті місяців з дати балансу» [1]. Оборотний капітал підприємства, на нашу думку, це вкладення грошових коштів підприємства в оборотні активи та необоротні активи, які призначені для продажу та групи вибуття, що відображається у другому та третьому розділах Форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» підприємства.

Таблиця 1 – Аналіз підходів щодо класифікації оборотних активів підприємства*

Автор, джерело	Класифікаційні ознаки
Тарасенко О.І., Любенко Н.М. [2]	– формування і регулювання окремих елементів оборотних активів; – за характером участі в операційному процесі; – за періодом функціонування оборотних активів; – в залежності від здатності до швидкого перетворення в грошові кошти (ліквідності).
Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. [3]	– за фінансовими особливостями формування; – за належністю; – за рівнем ліквідності; – за формами функціонування у конкретному періоді часу; – за рівнем варіабельності розміру.
Бубняк І.М. [4]	– за характером фінансових джерел формування; – за характером участі в операційному процесі; – за періодом функціонування; – за видами оборотних активів.
Ярошевич Н.Б. [5]	– залежно від їхньої участі в кругообігу коштів; – за методами планування, принципами організації та регулювання; – за джерелами формування.
Бланк І.А., [6]	– за характером фінансових джерел формування; – за видами; – за характером участі в операційному процесі; – за періодом функціонування.
Канцедал Н.Ю., Клімович І.М., Ганін В.І. [7], Бутинєць Т.А. [8], Носов П.Л., Купалова Г.І. [9]	– за формою існування; – за характером участі в операційному процесі; – за періодом функціонування; – за методами; – за ступенем ліквідності; – за ступенем ризику.
Савченко А.М., Матвіюк А.В. [10]	Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
Донін Є.О. [11]	– залежно від участі в кругообігу; – за видами; – за способом відображення в балансі підприємства; – за формами функціонування; – за періодом функціонування; – за характером джерел формування; – за швидкістю обігу; – за ступенем ліквідності; – за рівнем цінності; – за рівнем ризиків; – за видами ризиків; – за ступенем захищеності від інфляції; – за рівнем прибутковості; – за сферами використання.

* узагальнено автором на аналізі літературних джерел [2-11]

Дослідження показало, що існує безліч підходів до класифікації оборотних активів в публікаціях вчених та практичних джерелах для різних цілей управління. Щодо класифікації оборотних активів, то вона нараховує в залежності від ознаки в собі велику кількість найменувань ознак (табл. 1), але незважаючи на це, вони направлені на ефективне управління і застосування яких, дозволяє підприємству бути ефективним та конкурентоспроможним, платоспроможним та мати ліквідні активи.

Як показало дослідження, як правило кожний з вчених розглядає оборотні активи за видами або за елементами балансу підприємства, багато з яких класифікують їх відповідно до національних стандартів обліку. Так, відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи за видами структуруються на [1]:

- запаси (виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари);
- поточні біологічні активи;
- дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками (за виданими авансами, з бюджетом, з нарахованих доходів, із внутрішніх розрахунків,);
- інша поточна дебіторська заборгованість;
- гроші та їх еквіваленти;
- витрати майбутніх періодів;
- інші оборотні активи.

На нашу думку, найпоширенішу класифікацію оборотних активів з точки зору сучасних умов функціонування підприємства запропонував Є.О. Донін [11].

Таким чином, проведене дослідження показало багато підходів до класифікації оборотних активів підприємства, але в сучасних умовах функціонування підприємства та зміни зовнішнього і, відповідно під його впливом внутрішнього середовища, з метою забезпечення ефективності діяльності та конкурентоспроможності й розвитку, для управління оборотними активами, організацію їх обліку та контролю необхідно враховувати їх класифікацію за ступенем ліквідності, за прибутковістю, за швидкістю кругообігу, за джерелами формування, за сферою розміщення та структурою та за ступенем захищеності від інфляції. Особливим є збільшення оборотності оборотних активів та найбільш ліквідних з них елементів, тому потрібно проводити аналіз впливу оборотності оборотних активів на зміну ліквідності балансу.

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/nacionalnyne-pologhennya-standartu-1021081.html>.

2. Тарасенко О.І., Любенко Н.М. Фінанси підприємств: підручник [Електронний ресурс]. URL: https://pidru4niki.com/84830/finansi/oborotni_aktivi_pidpriyemstv#72 (дата звернення: 25.09.2020).
3. 29. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.
4. 30. Бубняк І.М. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс]. URL: https://lubbook.org/book_359_glava_51_51._Sutn%D1%96stta_klasif%D1%96ka%D1%81%EF%BF%BD.html (дата звернення: 25.09.2020).
7. 31. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств : навч. посібник / Н. Б. Ярошевич. К. : Знання, 2012. 341 с.
8. 32. Бланк І.А. Управління використанням капіталу: навч. посібник. К. : Ніка-Центр : Ельга, 2000. 651 с.
9. 33. Канцедаль Н.Ю., Клімович І.М., Ганін В.І. Окремі питання управління оборотними активами підприємства // Економіка та держава, № 11/2019. С.103-107.
10. 34. Бутинець Т.А. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Житомир: Житомирський держ. технол. університет, 2014.
11. 35. Носов П.Л., Купалова Г.І. Сучасна класифікація оборотних активів // Економіка і держава. № 7. 2014. С. 43-46.
12. 36. Савченко А.М., Матвіюк А.В. Оборотні активи виробничого підприємства в сучасних умовах: обліково-аналітичний аспект // Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. Випуск 6 (23). 2019. С. 698-705.
13. 37. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства // Економіка і організація управління. № 1 (29). 2018. С.75-84.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ

**САВЕНКО І.І., доктор економічних наук, професор
Одеська національна академія харчових технологій**

Вступ. Перехід світової економіки до постіндустріальної ери ставить перед світовою спільнотою завдання модернізації суспільства та інструментів забезпечення його функціонування, в тому числі і вищої освіти.

У Всесвітній декларації про вищу освіту для XXI століття: підходи, та практичні заходи від 9 жовтня 1998 року відмічається: «...перед вищою освітою постають грандіозні задачі, що вимагають радикальних змін і оновлення її самої, піддівати яким ще ніколи не доводилось» [1].

Обговорення на міжнародному економічному форумі в Давосі у 2016 році привело до осмислення важливого фактору: більше не можна користуватися обмеженою і закостенілою системою класичної освіти. Вона виробляє навички

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н., професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146